

POSTANOWIENIE

Dnia 4 kwietnia 2013 roku

Sąd Apelacyjny w Poznaniu, Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Jerzy Geisler (spr.)

Sędziowie: SA Hanna Małaniuk

SA Bogusława Żuber

po rozpoznaniu w dniu 4 kwietnia 2013 roku

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku (...) – Finanse spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z **siedzibą w W.**

przy uczestnictwie **B. K. i L. K.**

o nadanie klauzuli wykonalności na rzecz następcy prawnego

na skutek zażalenia wnioskodawcy

na postanowienie Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 8 stycznia 2013 roku, sygn. akt: I Co 189/12

postanawia:

uchylić zaskarżone postanowienie i sprawę przekazać Sądowi Okręgowemu w Poznaniu do dalszego prowadzenia, pozostawiając mu rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji.

SSA H. Małaniuk SSA Jerzy Geisler SSA B. Żuber

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy odrzucił wniosek (...) – Finanse spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. o nadanie klauzuli wykonalności wyrokowi Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 18 września 2001 roku, wydanego w sprawie o sygn. akt: XII C 1144/01, z zaznaczeniem przejścia uprawnień wierzyciela na wnioskodawcę.

W motywach rozstrzygnięcia Sąd I instancji wskazał, iż tożsamy wniosek, oparty na tej samej podstawie faktycznej, został prawomocnie oddalony postanowieniem Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 4 września 2012 roku w sprawie o sygn. akt: I ACz 1545/12 (sygnatura postępowania przed Sądem Okręgowym: I Co 58/12). W tych okolicznościach uznał, iż sprawa została już prawomocnie osądzona, co uzasadniało odrzucenie wniosku na podstawie art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

Zażalenie na powyższe postanowienie złożył wnioskodawca, zaskarżając je w całości i wnosząc o jego zmianę poprzez uwzględnienie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności oraz zasądzenie od dłużnika na jego rzecz kosztów postępowania za obie instancje.

Skarżący zarzucił naruszenie art. 232 k.p.c. w zw. z art. 233 k.p.c. oraz art. 227 k.p.c. poprzez wadliwą ocenę materiału dowodowego. W uzupełnieniu zażalenia wskazał również, że w świetle orzecznictwa Sądu Najwyższego powaga rzeczy osądzonej dotyczy tylko rozstrzygnięć merytorycznych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie wnioskodawcy okazało się uzasadnione.

Podzielić należy stanowisko skarżącego, iż w sprawie niedopuszczalne było odrzucenie wniosku w oparciu o treść art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., tj. ze względu na powagę rzeczy osądzonej (res iudicata).

W doktrynie i judykaturze dominuje pogląd, że postępowanie klauzulowe ma charakter autonomiczny, co oznacza, iż jest postępowaniem odrębnym zarówno w stosunku do poprzedzającego go postępowania rozpoznawczego, jak i późniejszego właściwego postępowania egzekucyjnego. Z tego też względu możliwe jest, w kwestiach nieuregulowanych jego przepisami, odpowiednie stosowanie – zgodnie z art. 13 § 2 k.p.c. – przepisów o procesie. Jednocześnie w doktrynie dominuje pogląd, według którego postanowienie w przedmiocie nadania tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności jest postanowieniem kończącym postępowania w sprawie. Powyższe nie oznacza jednak, że w postępowaniu tym występuje przesłanka sprawy prawomocnie osądzonej.

Instytucja powagi rzeczy osądzonej definiowana jest jako rozstrzygnięcie co do istoty sprawy, zawarte w prawomocnych wyrokach oraz postanowieniach, rozstrzygających co do istoty sprawy, z wyjątkiem postanowień oddalających wnioski, które objęte są tzw. względną powagą rzeczy osądzonej (art. 523 k.p.c.). Jest ona atrybutem orzeczeń merytorycznych, zatem – jak trafnie podniósł wnioskodawca w zażaleniu - nie sposób stosować jej odpowiednio w postępowaniu klauzulowym, gdyż w postępowaniu tym co do zasady nie dochodzi do merytorycznego rozpoznania sprawy cywilnej (za wyjątkiem sytuacji, gdy Sąd bada zagadnienia materialnoprawne, tj. gdy mają zastosowanie art. 786-786², art. 788 § 1, art. 783 § 1, art. 787-787¹, art. 792 k.p.c.). Podstawowe funkcje postępowania klauzulowego polegają na ustaleniu, czy dany akt spełnia wymagania proceduralne, zawarte w przepisach ustawy dla określonego rodzaju tytułu egzekucyjnego oraz stwierdzeniu, czy postanowienia aktu nadają się do wykonania w drodze egzekucji sądowej. Pozostałe funkcje tego postępowania, dotyczące badania zagadnień materialnoprawnych (ustalenie podmiotowego i przedmiotowego zakresu egzekucji oraz zbadanie, czy wystąpiło zdarzenie, od którego uzależnione jest wykonanie tytułu egzekucyjnego), mają charakter jedynie subsydiarny. Zostały włączone do postępowania klauzulowego w celu przyspieszenia postępowania i nieodsyłania wierzyciela na drogę postępowania rozpoznawczego w razie konieczności zbadania zagadnień nieskomplikowanych. Z regulacji tych nie można jednak wyprowadzić wniosku o możliwości stosowania art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c., nawet w sposób odpowiedni (taki pogląd wyraził również Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 28 października 2010 roku, sygn. akt: III CZP 65/10).

W świetle wyżej przedstawionych okoliczności odrzucenie wniosku skarżącego, nawet jeśli w ocenie Sądu Okręgowego był oparty na tej samej podstawie faktycznej co wniosek prawomocnie oddalony postanowieniem Sądu Apelacyjnego z dnia 4 września 2012, sygn. akt: I ACz 1545/12, było niedopuszczalne. Wniosek ten winien zostać merytorycznie rozpoznany.

Mając na uwadze powyższe Sąd Apelacyjny, na podstawie art. 386 § 1 i 4 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c., uchylił zaskarżone postanowienie i sprawę przekazał Sądowi Okręgowemu w Poznaniu do dalszego prowadzenia, pozostawiając mu, zgodnie z treścią art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. i art. 391 § 1 k.p.c., rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji.

SSA H. Małaniuk SSA Jerzy Geisler SSA B. Żuber